

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive study) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ตามรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 653 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม

- 1. เป็นเด็กอายุ 1-5 ปี ที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
- 2. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตามจำนวนที่ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ยูทธ ไกยวรรณ, 2549)

การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตร

n

=

N

เมื่อ

n

แทน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N

แทน

ขนาดของประชากร

e

แทน

ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ค่า e = 0.05

แทนค่า n

=

653

1 + 653 x (0.05)²

=

248.05

= 248 คน

เพื่อป้องกันการขาดความครบถ้วนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดให้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 คน จากที่คำนวณได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีคุณสมบัติเบื้องต้น ดังนี้

1. เป็นเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอายุตั้งแต่ 1 - 5 ปี ในขณะที่ดำเนินการเก็บข้อมูล
2. เป็นผู้ปกครองของเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. สามารถสื่อสารภาษาไทยได้เข้าใจ สนทนาพูดคุยได้เป็นปกติ ไม่มีปัญหาการได้ยิน
4. ยินยอมและสมัครใจให้ความร่วมมือในการศึกษา

การสุ่มตัวอย่าง

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สัดส่วนของประชากรเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจาก 15 ศูนย์ที่มีอยู่ในอำเภอคอยเต่า แล้วสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลากรายชื่อเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามสัดส่วนที่คำนวณได้ เท่ากับ 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดปลายปิดและปลายเปิด แบบประเมินพัฒนาการและเก็บข้อมูลจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ใช้กับบิดา มารดา / ผู้ปกครองเพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปของเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ เพศ อายุ ลำดับการเกิด การรับวัคซีน ประวัติการกินนม อายุครรภ์ตอนคลอด ภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ ประวัติการฝากครรภ์ ปัจจัยเสี่ยงระหว่างตั้งครรภ์ การศึกษาของบิดา/มารดา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนบุตร ลักษณะครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และเก็บข้อมูลจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 49 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความเครียดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ใช้วัดระดับความเครียดของ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ซึ่งแบบประเมินความเครียดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ ไม่เคยเลย เป็นครั้งคราว เป็นบ่อยๆ และเป็นประจำ จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนมี ดังนี้

ไม่เคยเลย	เท่ากับ 0 คะแนน
เป็นครั้งคราว	เท่ากับ 1 คะแนน
เป็นบ่อยๆ	เท่ากับ 2 คะแนน
เป็นประจำ	เท่ากับ 3 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

คะแนน 0 – 5	หมายถึง	มีความเครียดน้อยกว่าปกติ
คะแนน 6 – 17	หมายถึง	มีความเครียดระดับปกติ
คะแนน 18 – 25	หมายถึง	มีความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย
คะแนน 26 – 29	หมายถึง	มีความเครียดสูงกว่าปกติปานกลาง
คะแนน 30 – 60	หมายถึง	มีความเครียดสูงกว่าปกติมาก

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้าน

ใช้วัดระดับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้านของ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ซึ่งแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้าน ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการ ทบทวนวรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบเลือกตอบ ถูก ผิด จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนมี ดังนี้

ตอบผิด	เท่ากับ 0 คะแนน
ตอบถูก	เท่ากับ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

คะแนน 0 – 9	หมายถึง	มีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้านระดับต่ำ
คะแนน 10 – 15	หมายถึง	มีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้านระดับปานกลาง
คะแนน 16 – 20	หมายถึง	มีความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้ง 5 ด้านระดับสูง

ส่วนที่ 4 แบบประเมินพัฒนาการ จากคู่มือคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยแรกเกิด -

5 ปี ของสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ซึ่งเป็นคู่มือที่ได้รับการแก้ไขจากคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุแรกเกิด - 5 ปี (การทดสอบและฝึกทักษะ) ของสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีจำนวน 5 เล่ม แต่ละเล่มแบ่งตามวัยใช้ในการประเมินพัฒนาการอย่าง

ละเอียดและใช้ในการส่งเสริมสุขภาพรายบุคคล และเป็นแบบทดสอบพัฒนาการที่ใช้เปรียบเทียบความสามารถด้านต่างๆกับเด็กปกติในวัยเดียวกัน แบ่งการทดสอบเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเคลื่อนไหว (Gross Motor) ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา (Fine Motor) ด้านการเข้าใจภาษา (Receptive Language) ด้านการใช้ภาษา (Expressive Language) และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม (Personal & Social) โดยจะประเมินพัฒนาการเด็กแยกรายด้านตามเกณฑ์อายุจำนวน 50 ข้อ

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

พัฒนาการสมวัย หมายถึง เด็กสามารถผ่านข้อทดสอบตามแบบวัดพัฒนาการเด็กทุกข้อ

พัฒนาการไม่สมวัย หมายถึง เด็กไม่ผ่านข้อทดสอบตามแบบวัดพัฒนาการเด็กตั้งแต่ 1 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) ค่าที่ได้มากกว่า 0.8 จึงนำมาใช้ได้ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ ที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองและเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในตำบลบ้านตาล อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ค่าที่ได้มากกว่า 0.7 จึงนำไปใช้ได้

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำโครงการการค้นคว้าอิสระเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมและดำเนินการเพื่อให้มีการให้คำยินยอมในเอกสารแสดงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ อธิบายให้เข้าใจว่าในการศึกษารั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะร่วมตอบรับหรือปฏิเสธการตอบ

แบบสัมภาษณ์ หรือในระหว่างการสอบถามสามารถยกเลิกได้ตามต้องการ และข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะไม่ถูกเปิดเผย จะนำมาใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย จึงทำการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุมัติหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากสาขาวิชาสาธิตศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นำหนังสือจากสาขาวิชาสาธิตศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง สาธิตศึกษาศาสตร์อำเภอฝาง และผู้กำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยประสานงานกับสำนักงานสาธิตศึกษาศาสตร์อำเภอ องค์กรบริหารส่วนตำบล และผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ชี้แจงและอธิบายรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพัฒนาการเด็ก และสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ให้กับผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธิตศึกษาศาสตร์ จำนวน 6 คน
4. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กับกลุ่มตัวอย่าง และอธิบายการพิทักษ์สิทธิแก่กลุ่มตัวอย่าง
5. ผู้วิจัยชี้แจงและอธิบายวิธีการเก็บข้อมูล การใช้แบบสัมภาษณ์ การใช้แบบประเมินพัฒนาการ การใช้อุปกรณ์ในประเมินพัฒนาการ
6. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองและตัวเด็ก โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินพัฒนาการเด็กโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย และเก็บข้อมูลจากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก
7. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่จัดเก็บได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง เพื่อมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the social science (SPSS 17.0 for Windows) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อสามารถตอบคำถามการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ Chi-square test